

ÚJSZÁSZ VÁROSI ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
5052, Újszász Bajcsy-Zs. út 16.
OM: 201859

Városi Bölcsőde Tagintézmény Szakmai Program

Újszász, 2016. 04. 15.

Tartalomjegyzék

1. Intézmény adatai	4
2. Törvényi szabályozás.....	4
3. A bölcsőde tevékenységi köre	5
4. Helyzetelemzés	5
5. Bölcsőde bemutatása	6
6. Személyi feltételek.....	7
7. Továbbképzés, önképzés	7
8. A bölcsődei nevelés-gondozás alapprogramjának forrásai.....	8
9. Gyermeki jogok	8
10. Gyermeki jogok védelme.....	9
11. A bölcsődei nevelés-gondozás célja	9
12. A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei	10
13. A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai	11
14. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei.....	12
14.1. Gondozás	12
14.2. Játék.....	14
14.3. Alkotó tevékenységek	15
14.4. Mondóka, ének.....	15
14.5. Vers, mese (kiemelt cél)	15
14.6. Egyéb tevékenységek.....	17
14.7. Mozgás.....	17
14.8. Tanulás	18
15. Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása	18
16. Gyermekvédelem, szociális hátrányok enyhítése.....	19
17. Bölcsődei dokumentáció.....	19
18. A bölcsőde alapfeladatain kívüli szolgáltatása.....	20
19. A gyermek fejlődésének jellemzői a bölcsődés kor végére.....	21
20. A bölcsődei élet megszervezésének elvei.....	21
20.1. Kapcsolattartás a szülőkkel	21
20.2. A gyerekek beszoktatása	23
20.3. „Saját” kisgyermeknevelői rendszer	23
20.4. Gyermek csoportok szervezése	23

Városi Bölcsőde Tagintézmény
Szakmai Program

20.5. Napirend.....	24
21. A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel.....	24
21.1. A Bölcsőde- Óvoda kapcsolata.....	24
21.2. A Bölcsőde kapcsolatai más bölcsődékkal	25
21.3. A Bölcsőde kapcsolata a Gyermekorvosi- Védőnői szolgálattal.....	25
21.4. A Bölcsőde kapcsolata a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal	25
21.5. A bölcsőde kapcsolatai egyéb intézményekkel	25
22. A bölcsődei ellátás igénybevételének módja.....	26
23. A bölcsődei ellátás megszűnése.....	27
24. A bölcsődei szolgáltatásokról szóló tájékoztatás módjai.....	28
25. Gyermeknek érdekeinek védelme - Érdekvédelmi Fórum	28

1. Intézmény adatai

Intézmény megnevezése: Újszász Városi Óvoda és Bölcsőde

Székhelye: 5052.Újszász Bajcsy Zs. u. 16.

Intézményvezető: Molnárné Hegedűs Krisztina

Intézményegység megnevezése: Városi Bölcsőde

Telephelye: Újszász Erkel F. u. 23.

Intézményegység vezető: Tugyiné Barta Mária

Városi Bölcsőde elérhetőségei:

- Tel: 06-56/366-370
- Tel: 06-30/426-4952
- email: bolcsode@unk.hu

Alapítója és fenntartója: Újszász Város Önkormányzata

Fenntartó székhelye: Újszász Szabadság tér 1.

Ellátási terület: Újszász város és az Alapító Okirat értelmében a 35 km-en belüli települések Újszász, Tápiógyörgye, Újszilvás, Tápiószőlős, Zagyvarékas, Szászberek, Jászsószentgyörgy, Jászládány, Tizasüly, Kőtelek, Hunyadfalva, Csataszög, Nagykörű, Besenyszög, Szajol, Tiszatenyő, Kengyel, Rákócziújfalu, Rákóczifalva, Tószeg, Tiszavárkony, Vezeny, Tiszajenő, Jászberény, Jászfelsőszentgyörgy, Jászkóhalma, Jászdózsa, Jászapáti, Jászivány, Jászszentandrás, Jászkisér, Jásztelek, Alattyán, Jánoshida, Jászboldogháza, Törökszentmiklós, Tiszapüspöki, Fegyvernek, Tiszabő, Tiszagyenda, Tiszaroff, Tiszabura, Martfű, Cegléd, Tápiószentmárton, Nyársapát, Pély, Szentmártonkátá, Ceglédbercel, Abony, Körösetetlen, Jászkarajenő, Törtel, Kocsér, Nagykáta, Tápióbicske, Farnos, Tápiószele.

2. Törvényi szabályozás

A szakmai program elkészítése során a következő törvényi szabályozásokat vettük figyelembe:

- 1991. évi LXIV. tv.: A gyermekek jogairól
- 1993. évi III. tv.: A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1997. Évi XXXI. tv.: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet: A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről
- I/2000. (I.7) SzCsM rendelet: A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet: A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 328/2011. (XII.29.): A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások térítési díjáról

- Módszertani levél: A bölcsődei gondozás- nevelés minimum feltételeiről
A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai

3. A bölcsőde tevékenységi köre

A bölcsőde, mint a gyermekjóléti alapellátás része, a gyermekek napközbeni ellátásának egyik formája. A családban nevelkedő 20 hetes kortól a 3 éves korú gyermekek szakszerű gondozását-nevelését végző intézmény.

A gyermek személyiségének kibontakoztatásához nélkülözhetetlenek az őt körülvevő környezet személyi és tárgyi feltételei. A bölcsőde szakképzett kisgyermeknevelőket, valamint a gyermek életkorához és fejlettségéhez igazodó tárgyi feltételeket biztosít, hogy testi, lelki, szociális fejlődésük egyenletes és zavartalan legyen.

4. Helyzetelemzés

Újszász város Jász-Nagykun-Szolnok megyei település, Szolnok várostól 20 km-re található, vasúton, közúton jól megközelíthető. Lakosságának száma: 6.500 fő, a születések száma évente átlagosan 45-49, a 0-3 éves bölcsődés korú gyermekek száma átlagosan: 145 fő.

A településen 1957 óta működik Bölcsőde kisebb megszakításokkal. Jelenlegi helyén, a városközpontban levő Erkel Ferenc úton orvosi rendelő volt, mely átalakításra került. A megnövekedett igények indokolták az épület bővítését. 2006-ban sikeres HEFOP pályázat tette lehetővé egy új, modern, 40 gyermeket befogadó bölcsőde megépülését ugyanezen a helyen. A városban ez az egy bölcsőde működik.

A gyerekek családias, nyugodt környezetben töltik minden napjaikat, a tágas csoport szobák és felszereltségük biztosítja a gyerekek egyenletes, egészséges fejlődését.

A bölcsődei ellátás lehetőséget ad arra, hogy segítséget nyújtson a családban élő gyermekek nevelésében, gondozásában. A településen élő gyermekek jelentős hányada olyan körülmények között él, hogy szükségleteik kielégítése csak részben biztosított, testi-lelki fejlődésük sem zavartalan.

A város területén számos roma család él, a népességen belüli arányuk az évek folyamán növekedett. Nagy részük a település szélén lévő területen él, nagyarányú munkanélküliség és alacsony iskolázottság jellemző. A fiatal roma szülők gyermekei egyre inkább igénybe veszik a bölcsődei ellátást, hogy ideje korán szocializálódhasson gyermekük.

A bölcsődei ellátást igénybe vevő szerény körülmények között élő, szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek életmódja is alátámasztja a szakmailag megalapozott bölcsődei ellátás szükségességét.

Pozitív emberi értékeket közvetítő nevelést, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeknek kiemelt figyelmet, törődést szeretnénk biztosítani, hogy a ránk bízott gyermekek kiegyensúlyozott, boldog gyermekkort élhessenek.

A munka világába visszatérő szülőknek is segítséget nyújtunk, hiszen gyermekük biztonságos, családias környezetben tölti minden napjait. A város területén kiemelkedő létszámot foglalkoztató munkáltató nem található. A munkahelyek kevés száma indokolja a szülő mielőbbi visszatérését a már meglévő munkahelyére, foglalkoztatásának elvesztése, vagy új munka vállalásának lehetősége miatt.

Térségünkben csekély számú bölcsőde található, kevés férőhely számmal. Ezt figyelembe véve a fenntartó az Alapító Okiratban bővítette az intézet működési körét, melynek értelmében a város 35 km-en belüli településein élők is kérhetik gyermekük felvételét a bölcsődébe.

5. Bölcsőde bemutatása

Az Újszász Városi Óvoda és Bölcsőde intézmény két tagintézményből áll:

- a *Városi Óvoda* és a
- *Városi Bölcsőde* tagintézményből.

Az óvoda a város szívében, a bölcsőde a városközpontban, de az óvodától kicsit távolabb eső részében található.

Az épületben pavilonos (2-2 csoportszobával) rendszerben történik a nevelés-gondozás.

Engedélyezett férőhelyek száma: 54 fő.

Jelenleg három csoport működik: az I sz. pavilon két csoportja és a II. számú pavilon egy csoportja. A negyedik szobában nevelés-gondozás nem folyik, a jelentkező gyerekek száma a csoport működését nem indokolja.

Mindkét pavilonban a szobákhoz kapcsolódó **átadó helyiség** és **fürdőszoba** található. A csoportok alapterülete átlagosan 50 m²/ csoport, mely elegendő teret biztosít a gyermekek számára.

A csoportok és a kiszolgáló helyiségek felszereltsége, berendezési tárgyai és azok mérete a gyermekek gondozását, önállósodását, aktív játék tevékenységét szolgálják.

A **csoportokban** a gyermekek korának, egészségügyi és pedagógiai szempontból is megfelelő játék eszközök, funkció- és pihenő sarkok állnak rendelkezésre. Az étkezés és az altatás a csoportokban zajlik. Szabadban történő altatásra nincs lehetőségünk.

A **játszóudvar** nagysága (10m²/ gyerek) biztosítja a gyerekek mozgásigényének kielégítését. Az udvar füves részén a homokozók és többféle leépített, fix játékeszköz található. A betonos rész a mobil kerti játékok és egyéb tevékenységek színhelye.

A bölcsődében főzés nem történik, az elkészített ételt a Városi Gimnázium Önkormányzati fenntartású főzőkonyhájáról szállítják, napi két alkalommal. A szállítási folyamathoz szükséges, törvény által előírt engedélyek rendelkezésre állnak. A bölcsőde **konyháján** tálalás, melegítés történik.

Az étlapot a főzőkonyha élelmezés vezetője állítja össze, az ellenőrzését dietetikus végzi.

A **bölcsőde egyéb helyiségei**: vezetői iroda, kisgyermeknevelő- szoba, takarítószer raktár, játéktároló, mosó-vasaló helyiség, dolgozók szociális helyiségei.

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig, reggel 6.00 órától délután 17.00 óráig, napi 11 óra hossza.

A bölcsőde nyitvatartási idejét a fenntartó közös egyeztetés után határozta meg, figyelembe véve a szülők munkahelyekre való utazásának idejét.

6. Személyi feltételek

A bölcsőde teljes munkaidőben foglalkoztatott dolgozóinak száma: 7 fő

- 6 fő gondozónő és
- 1 fő technikai személy.

Rész munkaidős alkalmazott a bölcsőde orvosa, aki a törvény által meghatározott óraszámában dolgozik. (4 óra/ csoport/ hó)

A kisgyermeknevelők szakmai végzettsége:

- 1 fő bölcsődei szakgondozó, aki egyben ellátja a vezetői feladatokat is
- 4 fő kisgyermekgondozó-nevelő
- 1 fő csecsemő- és kisgyermekgondozó.

Elvárások a kisgyermeknevelőkkel szemben:

A kisgyermeknevelő szeresse a gyermekeket, fogadja el a másságot, a gyermek személyiségét, nyújtson érzelmi biztonságot, támogatást. Törekedjen a gyermek megismerésére, legyen türelmes, empatikus, következetes. Biztosítson a gyermek számára nyugodt, inger gazdag környezetet. Legyen igazságos, rendszerető, kiegyensúlyozott, igényes.

A bölcsődei hagyományok megőrzése mellett célunk: új tartalommal megtölteni, értékekkel gyarapítani a szakmai munkát, hogy korunk kihívásainak megfeleljünk. A gyermekeket fejlődésükben támogatni mindannyiunk felelőssége.

7. Továbbképzés, önképzés

A kisgyermeknevelőknek szakmai továbbképzéseken kell részt venniük, mely előírást a 9/ 2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet szabályozza.

Minden év első hónapjában lehetőség szerint az intézményegység vezető továbbképzési tervezetet készít, mely a következőket tartalmazza:

- a tárgyévben a továbbképzésen részt vevők várható számát;
- a várható távolléti időt;
- a helyettesítés megoldását a távolléti időre;
- a források megjelölését.

Továbbképzések fajtái:

- szakmai nap
- szakmai műhely
- tanfolyam

Önképzés:

- előadások
- szakmai kiadványok
- internet
- intézménylátogatás

A kisgyermeknevelők a továbbképzéseken kívül is rendszeresen képezik magukat. Különböző szakmai folyóiratok, könyvek, ajánlások, jogszabályi kiadványok tanulmányozásával, az internet rendszeres használatának lehetőségeivel, más intézmények látogatása során szerzett tapasztalatokkal.

8. A bölcsődei nevelés-gondozás alapprogramjának forrásai

- Az ENSZ Emberi jogok nyilatkozata
- Az ENSZ Egyezmény a gyermek jogairól
- Az Európa Tanács Miniszterek Bizottsága Rec. (2002.) ajánlása a napközbeni gyermekellátásról
- Az 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- A 15/1998.(IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 259/2002. (XII.18.) Kormányrendelet a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről
- Pszichológiai és pedagógiai elvek, eredmények a korai életszakasz meghatározó szerepe a későbbi fejlődés szempontjából
- A bölcsődei nevelés-gondozás történeti értékei
- A bölcsődei ellátás nemzetközileg elismert gyakorlata

9. Gyermeki jogok

A gyermeki jogok elválaszthatatlanok az emberi jogoktól, a gyermeket is megilletik az alapvető emberi jogok.

Gyvt. 6 § értelmében:

- (1) A gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.
- (2) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez.

- (2a) A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez.
- (3) A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.
- (4) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségre káros szerek ellen védelemben részesüljön.
- (5) A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással, - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.

Joga, hogy a hátrányos megkülönböztetés minden formájától (nemzetiségi, etnikai, vallási hovatartozás) mentesüljön, állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó nevelésben-gondozásban részesüljön.

10. Gyermeki jogok védelme

A Gyvt.11.§ (1) alapján a gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, ellátásával, oktatásával, törvényes képviselőnek biztosításával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

A területileg illetékes gyermekjogi képviselő ellátja a gyermek meghatározott jogainak védelmét és segíti a gyermeket megillető jogok érvényesítésében.

A Család- és Gyermekjóléti szolgálat a segítő, támogató munka koordinátora. A Gyvt. tv. 17§ (1) bekezdésében részletesen meghatározzák, milyen természetes és jogi személyek járhatnak el törvényi felhatalmazásuk alapján a gyermekek védelmében.

A gyermekvédelmi jelző rendszer tagjai kötelesek együttműködni, egymást kölcsönösen tájékoztatni. A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében jelzési kötelezettségük van. A cél érdekében a különböző szakemberek a segítő tevékenység során, saját területükön ellátott feladataikat egymással konzultálva, egymás munkáját megismerve, támogatva, kompetenciáját figyelembe véve dolgozzanak.

11. A bölcsődei nevelés-gondozás célja

A bölcsőde a családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében biztosítja a gyermek fizikai és érzelmi biztonságát és jóllétét. Feltétel nélküli szeretettel, elfogadással, az etnikai hovatartozás tiszteletben tartásával, ismeret- és tapasztalatszerzés lehetőségével, viselkedési minták nyújtásával segíti elő a gyermek egyenletes, harmonikus fejlődését.

A bölcsőde a hátrányos helyzetű családok gyermekei esetében törekedik a hátrányok enyhítésére más intézmények szakembereivel együtt működve, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődését a gondozásba ágyazott fejlesztés formájában segíti.

12. A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei

1.) *A családi nevelés elsődlegességének tisztelete*

A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva, azt erősítve vesz részt a gyermek nevelésében.

Törekedik a családi nevelés hiányosságainak pótlására, a szülők számára lehetővé teszi a tevékeny bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

2.) *A gyermeki személyiség tiszteletének elve*

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, védelem illeti meg. A bölcsődei nevelés-gondozás érték közvetítő folyamat, amely a gyermek személyiségének kibontakoztatását, kompetenciáinak fejlődését segíti az emberi jogok tiszteletben tartásával.

3.) *A nevelés és gondozás egységének elve*

A nevelés és gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés lehetőségei azonban nem korlátozódnak csak a gondozási helyzetekre.

4.) *Egyéni bánásmód elve*

A kisgyermeknevelő megfelelő környezet kialakításával a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Minden egyes gyermeknek éreznie kell, hogy a felnőtt gondoskodik róla, elfogadja őt olyannak, amilyen, abban az esetben is, ha fejlődése eltér az átlagos fejlődési szinttől.

5.) *Biztonság és stabilitás elve*

A gyermek személyi és tárgyi állandósága (saját kisgyermeknevelő-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, a tájékozódást. A folyamatos, rugalmas napirend szintén a kiszámíthatóságot eredményezi a nap eseményeinek sorában.

A biztonság nyújtása magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

6.) *Az aktivitás és önállósulás segítésének elve*

A biztonságos, tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtésével, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosításával, a gyermek véleményének meghallgatásával, kompetenciájának figyelembe vételével segíti a kisgyermeknevelő a gyermek aktivitását, önállósulását. Biztosítja az élményszerzés lehetőségét, a tapasztalatok feldolgozását. Elismeréssel, támogatással, helyes viselkedés mintával ösztönzi a gyermek aktivitását, az önállóság iránti vágyát.

7.) *Az egységes nevelői hatások elve*

A nevelés érték közvetítés és értékteremtés is egyben. Eredmény és siker akkor érhető el, ha a gyermekkel foglalkozó kisgyermeknevelők az alapvető értékeket, erkölcsi normákat egyeztetve, nézeteiket, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítve végzik nevelési-gondozási tevékenységüket a cél elérése érdekében.

13. A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai

1. *Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása*

- a harmonikus testi-lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;
- a primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése;
- egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás, az alapvető higiénés és kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése (területei: étkezés, mosdás, szobatisztaságra való törekvés, öltözködés, levegőzés, mozgás, játék, pihenés, alvás).

2. *Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése*

- derűs, inger gazdag, családi légkör megteremtése;
- a bölcsődébe kerülés nehézségeinek csökkentése a fokozatos, anyás beszoktatás segítségével;
- a kisgyermeknevelő és a gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakítására való törekvés, a gyermek által átélt nehézségek feldolgozása;
- az én-tudat egészséges fejlődésének segítése;
- a bizalmon alapuló társas kapcsolatok, az együttélés szabályainak elfogadtatása, a másik iránti nyitottság, empátia, tolerancia fejlődésének segítése;
- a kisgyermeknevelővel, a társakkal való közös élmények lehetőségének teremtése, élmények szerzése, figyelembe véve az én érvényesítés és a tolerancia egyensúlyát;
- a kommunikációs kedv felkeltése és fenn tartása (területei: érdeklődés, meghallgatás, figyelem, válaszadás a gyermek kérdéseire, észrevételeire);
- a szocializációs problémával küzdő, a lassabban fejlődő, a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermek nevelése-gondozása során több odafigyelés, törődés és szükség esetén más szakemberek bevonásának biztosítása.

3. *A megismerési folyamatok fejlődésének segítése*

- inger gazdag, motiváló környezet kialakítása;
- az érdeklődés kialakulásának, fenntartásának, az érdeklődési kör bővülésének segítése;
- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása;
- a gyermek igényeihez igazodó tevékenységek közben szerzett élmények, viselkedési és helyzet megoldási minták nyújtása;
- az önálló aktivitás, kreativitás támogatása;
- a döntés, a választásra való képesség kialakulásának segítése;
- ismeretnyújtás gazdagsága, a tapasztalatok, élmények feldolgozásának segítése;
- a gyermek tevékenységének ösztönzése, megerősítése támogató-bátorító odafigyeléssel;
- az önkifejezés lehetőségének megteremtése egyes helyzetekben.

14. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei

A nevelés-gondozás helyzeteinek célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez a személyi és tárgyi környezet harmóniája is hozzátartozik.

A nevelés-gondozás helyzeteiben lehetőséget biztosítunk a gyermeknek, hogy viselkedési mintát és segítséget kapjon optimális fejlődéséhez és szocializációjához.

A gondozás és játék alkalmat ad a gyermek aktivitás iránti igényének és a kompetencia érzésének erősítésére.

A bölcsődei élet:

- élvezetes, részvételre motiváló,
- tapasztalatszerzésre épülő,
- tanulási élményeket biztosító,
- társas közegben zajló,
- interakciót ösztönző.

A tevékenységek módszertani alapja a gyermek pozitív önértékelésének erősítése, a különbözőségeket (faji, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, fizikai, mentális..) tiszteletének kialakítása.

14.1. Gondozás

Célja:

A gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A személyes és a szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben.

Bensőséges kapcsolat kialakítására törekednek a kisgyermeknevelők a gyermekekkel. Elegendő idő biztosításával aktívan részt vehet a gyermek, próbálkozhat a gondozási helyzetekben, miközben kisgyermeknevelője bátorítja, segíti őt. A felnőtt dicsérettel jutalmaz, mely dicséret a gyermek együttműködő kedvét fenntartja. Sikertelenség esetében nem marasztaljuk el a gyermeket, hiszen az egyes folyamatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A gondozás jelentős mértékben befolyásolja a szokás kialakítást, az önállósodást.

Gondozási területek

1. Öltözködés

A kisgyermeknevelők elegendő időt biztosítanak a gyermekek öltözése, öltöztetése alatt. Engedik, hogy a gyerekek próbálkozzanak az egyes ruhadarabok, cipők fel- és levételénél. Tapasztalataink szerint már egészen korán a gyermek aktív közreműködő, kérésre kezét, lábát nyújtja. A nagyobb, a 1,5-2 éves gyermek kis segítséggel önállóan levetkőzik, a felöltözés segítséggel történik. A 2,5-3 évesek próbálkoznak a cipőhúzással, öltözéssel, esetenként gombolással.

Az öltözködés terén a gyerekek a teljes önállóságot nem érik el 3 éves korukra. A befejező műveletben segítséget igényelnek.

2. Pelenkázás, szobatisztaságra nevelés

A gyermekek pelenkázása rendszeresen, a napirend meghatározott idejében, illetve szükség szerint történik. Az ehhez szükséges dolgokat (betétes pelenka, popsi törlő, krémek...) a szülők biztosítják gyermekük számára.

A kb. 2 éves korú gyermekeknek felkínáljuk a bili használatát, de elfogadását nem erőltetjük. A nagyobb gyerekek kompetenciáját figyelembe véve ők dönthetnek, hogy a bilit vagy a WC-t használják.

Fontos a szobatisztaság elérése, hiszen ez komoly lépés a gyermek szociális fejlődésében. Ez az első olyan elhatározás, mely során a gyermek kellemetlenséget vállal annak érdekében, hogy beilleszkedjék a felnőttek rendjébe. Az elhatározás alapja, hogy olyan akar lenni, mint a felnőttek. Ezt a hajlandóságot kezdettől fogva támogatjuk, együttműködünk a gyermekkel.

3. Mosakodás, fűrésztés

A tisztálkodási műveletek szükségességét is fontosnak tartjuk, hiszen a bölcsődei ellátást igénybe vevő szerény körülmények között élő gyermekek itt ismerik meg és sajátítják el a mosakodás, fűrésztés, fogmosás szabályait.

4. Higiénés nevelés

Nagy hangsúlyt fektetünk a higiénés és kultúrhygiénés szabályok kialakítására, betartására, belső igénnyé való formálására. Figyelembe vesszük a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek otthoni életmódját, mely indokolja a nagyobb odafigyelést a higiénés folyamatok kialakítására.

A higiénés feladatok közé soroljuk az önálló kézmosás (WC használat, bilizés után, étkezések előtt, szükség esetén) elsajátítását, a WC és bili rendeltetésének megfelelő használatát, a papír zsebkendő szükség szerinti használatát, a kulturált étkezés szabályait, a szalvéta étkezéseknél történő rendeltetésszerű használatát.

A cél eléréséhez a gyermek számára elegendő időt biztosítunk. Figyelembe vesszük a gyermek korát, fejlettségi szintjét, kompetenciáját. Egyéni bánásmód mellett a gyermek számára érthető magyarázattal szolgálunk a cselekvés végzésekor. Meggyőzzük a tisztaság betartásának fontosságáról, ösztönözzük, a már begyakorolt cselekvés sikerét elismerjük, dicsérik. Hagyjuk a gyermeket önállóan próbálkozni, megteremteni számára a sikerélmény lehetőségét. Célunk, hogy a gyermeknek legyen igénye a higiénéire, szokássá épüljön be, mely egyben a szülők részére is szemléletformáló szerepet tölt be.

5. Levegőztetés

Törekszünk, hogy a szabadban, a jó levegőn minél több időt töltsenek el a gyerekek. Tapasztaljuk, hogy többségük otthon is gyakran tartózkodik a szabad levegőn, a nap nagy részét a ház körül, az udvaron, a kertben töltik.

A gyermek számára nagy fontosságú, mint a megfelelő táplálás. Befolyásolja a gyermek étvágyát, egészséges fejlődését. A levegőztetés körültekintő szervezést igényel, a téli és a nyári napirend kialakításának megfelelően. A nyári hónapokban a nap nagy részét az udvaron töltik a gyerekek. A napsugarak jótékonyan hatnak az egészségre, a D vitamin előállítására, gyulladást gátló és immunrendszer erősítő hatása miatt. A tűző nap ellen mobilis árnyékolókkal védekezünk, csecsemőkorú gyermeket csak árnyékban levegőztetjük.

6. Pihenés, altatás

A gyerekek számára minden nap biztosítjuk a nyugodt alvást. Minden gyereknek külön ágya és jellel ellátott ágyneműje van. Figyelembe vesszük az egyéni igényeket, szokásokat (kedvenc játék, cumi, kendő...). A nehezen elalvó, a beszoktatásban lévő, síró gyerekek mellett maradnak a kisgyermeknevelők mindaddig, míg a gyermek megnyugszik.

A gyermek délelőtti alvás igényét biztosítjuk. Napközbeni pihenésre, hempergésre alkalmas a csoportokban kialakított pihenő sarok.

7. Étkezés

A bölcsődében tálaló konyha működik, a készített központi főzőkonyháról kapjuk. A napi étkezések (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna) a jól szervezett napirend szerint zajlanak. Az etetés módját és sorrendjét a gyermekek életkori sajátosságai határozzák meg. A csecsemők etetése ölben, a nagyobb, stabilan ülni tudó gyerekek asztalnál, saját, állandó helyükön étkeznek. A még önállóan kanállal enni nem tudó gyerekeknek a „két kanalas” módszerrel segítünk mindaddig, amíg képes lesz teljesen önállóan étkezni. A ruházatuk védelme és tisztaságának megőrzése céljából előkét használunk. Amikor már egyre ügyesebben, tisztán eszik a kisgyermek, 2,5-3 éves kora körül, az előkére nincs szükség. A kisgyermeknevelő a rábízott, saját gyermekeinek étkezésénél felügyel, biztosítja annak zavartalanságát, a gyerekek kiszolgálását az egyéni igényeknek megfelelően.

A kisóvodás korú gyermekek már a terítésnél aktívan besegítenek. A tányérok, a poharak, a szalvéták osztásában, asztalra helyezésében. A társakkal történő közös munkálkodás örömmel tölti el őket, a kisgyermeknevelők dicsérettel ösztönzik a terítésben résztvevőket.

14.2. Játék

A gyermekkor legfontosabb, elsődleges örömszerző tevékenysége, mely által ismeri meg a gyermek az őt körül vevő környezetet, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és a szociális fejlődését. A gyermek önkéntes, belső indíttatású cselekvése. A játékan keresztül dolgozza fel élményeit, vágyait, félelmeit, miközben tapasztalatot, ismereteket szerez, személyisége sokoldalúan fejlődik.

A napirendben a játéktevékenység idejét a gondozási műveletek, az étkezések és a pihenőidő szakítja meg. A nyugodt játék feltételeit biztosítjuk (elegendő tér, idő, nyugalom, megfelelő játékeszközök...). A gyermek pillanatnyi hangulatától, igényétől és az adott helyzettől függően vesz részt a játékban, kezdeményez, szerepet vállal, esetleg ötletével színesíti a játék tartalmát. A játék lehetőséget ad a társas kapcsolatok kialakításához. Az együtt játszás örömforrás lehet a gyermek számára, viselkedési mintát nyújt, mely segíti a szociális képességek fejlődését.

A kisgyermeknevelő feladatai a játéktevékenységek során:

- Nyugodt, inger gazdag környezet, megfelelő nagyságú tér és elegendő idő biztosítása.
- A játékeszközök gondos megválasztása: a gyermek korának, fejlettségének, az egészségügyi és pedagógiai szempontoknak megfelelően, legyen változatos, esztétikus, igényes kivitelezésű, játék polcon figyelemfelkeltő, a gyermek számára elérhető magasságban, fajtánként csoportosítva.
- Támogató-megerősítő odafigyeléssel legyen jelen, az örömszerző funkciót erősítse.
- A játék során nyújtson ismereteket, információt.
- Adjon technikai tanácsot.
- Ötletadásával új tevékenység lehetőségét kínálja.
- Kialakítja és betartatja a játék során a viselkedési szabályokat.
- A játék során kialakult konfliktus megoldását segítse.
- Rendelkezzen empatikus készséggel.
- Bekapcsolódhat a gyerekek játékába a megfelelő mértékig, de ne irányítsa azt.
- Ne minősítse a játékot és az abban résztvevő gyerekeket.

14.3. Alkotó tevékenységek

Az alkotások alkalmával az öröm maga az alkotó tevékenység és nem annak az eredménye. A tevékenységben a gyermek nemcsak feldolgozza érzelmeit, hanem az alkotás az önkifejezés eszköze is. Biztosítjuk az alkotáshoz szükséges feltételeket, megmutatjuk az egyes technikákat. A kisgyermeknevelők igyekeznek fenntartani a gyermek alkotókedvét és az elkészült műveket elismerik, dicsérik, megbecsülik.

Az építés, konstruálás mindennapos tevékenység a gyerekek életében. Ehhez biztosítjuk az elmélyült játék feltételeit, a megfelelő játékeszközöket, a szabad játékválasztás lehetőségét. Általa képzeletviláguk, gondolkodásuk, személyiségük fejlődik.

A kreatív foglalkozások, mint a rajzolás (ceruzával, zsírkrétával, krétával), a gyurmázás, festés, ollóval történő papírvágás, hajtogatás élménye színesíti a gyermek tevékenységét. Az alkotó játékok során a gyermek sokféle anyaggal ismerkedik. Felfedezik az anyagok tulajdonságait, az ábrázolás lehetőségét.

Minden gyerek szeret rajzolgatni, ami először firkák, szabálytalan körök, vonalak képében mutatkozik. A ceruzák színeit, a kisebb-nagyobb méretű ceruzák használatát próbálgatják. Egyik kedvenc tevékenységük az udvar betonos részére történő rajzolás krétával.

A festéshez asztal nagyságú csomagolópapírt használunk, melyen parafa dugóval nyomokat hagynak.

A gyurmát ügyesen gyúrják, nyújtják, sodorják. Miközben tevékenykednek, beszélgetnek, az alkotás a közlési vágyat is erősíti a gyerekekben.

Papírvágó kisollóval puha tapintású papírlapokat vágna a gyerekek. Van, aki csak bele-bele vág, de az ügyesebbek képesek csíkokat vagdosni. Az olló használatakor a kisgyermeknevelők különösen nagy figyelemmel felügyelik a gyerekek tevékenységét, a balesetek elkerülése végett.

14.4. Mondóka, ének

Minden korcsoportban fontos a zenei élmény átélése. Már a csecsemő is felfigyel környezetére hangjaira, a nagyobb gyermek meg is különbözteti azokat. Jótékony hatású a kisgyermeknevelő kellemes beszéd- és énekhangja, dúdolgatása, éneklése.

A ritmusos mondókák és dalok felelősséggel történő kiválasztásakor figyelembe vesszük a gyermek életkori sajátosságait, egyéni fejlettségét, hangulati állapotát. Az alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok felkeltik a gyermek érdeklődését, formálják esztétikai és zenei ízlését, általuk megismeri a hagyományokat. Az egyes játékhelyzetekben átélt éneklés pozitív érzelmeket kelt, érzelmi biztonságot ad. A csecsemőknek örömet jelentenek az ölbéli ringatók, a döcöggető, simogató mondókák, dalocskák. A nagyobb gyermekek bábjátékos, szerepjátékos dalokat is énekelgetnek. A mondókák, énekek gyakorisága segíti a gyermek beszédfejlődését, személyiségének, lelki egészségének fejlődését, valamint a csoportban derűs, barátságos légkör megteremtését.

14.5. Vers, mese (kiemelt cél)

Kiemelt célként fogalmaztuk meg a vers, a mese jelentőségét a kisgyermek életében. Tapasztalataink azt mutatják, hogy egyre kevesebbszer mondanak mesét a szülők otthon gyermekeiknek, inkább az internet és tv adta lehetőségeket használják ki, miközben sérül a gyermekkel kialakítható bensőséges kapcsolatuk.

A gyermek életében jelentős helyet foglalnak el a művészeti alkotások, mint a dalok, képek, versek, mesék...

Ezek az alkotások a gyermeknek örömet szereznek, általuk megfigyelheti az őt körülvevő jelenségeket. Vágyai kifejezői is lehetnek, segítenek önmaga és mások megismerésében. A gyerekek a kevésbé értékes alkotásokat is befogadják, ezért a mi feladatunk, hogy jó irányba tereljük ízlésvilágukat.

Elsősorban azokat a verseket, meséket szeretik, melyek róluk és környezetükről szólnak, vagy általuk átélt eseményt tartalmaznak (születésnap, vásárlás, orvosi vizsgálat...)

A gondosan kiválasztott vers, mese és a mesélés módja legyen egyszerű, részletes, hangulata beszélgetésre készítse a gyermeket. A közös kommunikáció, a meghitt együttlét a kisgyermeknevelővel erősíti kapcsolatukat.

A vers, a mese a kisgyermek érzelmi, értelmi és szociális fejlődésének alapja. A gyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan elemei.

Miközben hallgatja, különféle érzéseket él át, vidámságot, bátorságot, csodálkozást, félelmet...

Jelentős szerepet játszik képzeletének fejlődésében. Elképzeli, amit már látott vagy átélt a valóságban. Gyakran előfordul, hogy egy-egy mesét, verset többször is elismételtenek velünk, mert megkedvelték a cselekményt vagy a benne szereplőket. A főhőssel való azonosulás fejleszti empátiás készségüket.

A vers, mese fontos szerepet játszik a kisgyermek beszédfejlődésében, szókincsének gyarapodásában, azok tiszta kiejtésének fejlődésében.

A beszédkészségen kívül fejlődik a gyermek gondolkodása, képzelete, emlékezete. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, melynek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A vers, mese segíti az önálló véleményalkotás kialakulását.

Fontos, hogy milyen formában ismerik meg a gyerekek a verseket, meséket. A kisgyermeknevelő feladata, hogy nyugodt, kényelmes környezetet alakítson ki és megfelelő időt szánjon rá. A gyermeknek fontos az érzelmi biztonság, a felnőttel való együttlét, a szoros érzelmi kapcsolat kialakítása. A TV előtt magányosan ülő gyermeknek nincs kihez fordulnia felmerülő kérdéseivel.

A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének a tartalma hat az érzelmeken keresztül a gyermek személyiségére. A népi és irodalmi műveket egyaránt megismertetjük a gyerekekkel. A népmesék erkölcsi-nevelő hatásúak. Olyan értékeket közvetítenek, melyből a gyermek megismerheti saját kultúrájának értékeit.

A helyzetek alakulását a gyermek pillanatnyi érzelmi állapota és igényei befolyásolják.

A kiemelt cél megvalósításának eszközei, területei

A gyermek önkéntesen bekapcsolódhat a versek, mesék hallgatásába. Ehhez elsősorban derűs légkört, nyugalmat biztosít a kisgyermeknevelő. Törekednie kell, hogy szoros kapcsolat alakuljon ki közte és a gyermek között, érzelmi biztonságot nyújtson. Ez az alapja annak, hogy a gyermek jól érezze magát, legyen kiegyensúlyozott, merjen aktívan bekapcsolódni a versmondásba. A vers megismertetése, tanulása a játéktevékenységeken keresztül történik. Ezt szolgálják a figyelemfelkeltő játékeszközök: kártyák, képeskönyvek, kirakók, konstruáló játékok...

A játéktevékenység közben látott ábrákon, képeken levő személyekhez, állatokhoz, cselekvésekhez köthető rövid verseket mond a kisgyermeknevelő.

Egy-egy szituációhoz, szimbolikus játéktevékenységhez szintén kapcsolhatjuk a versmondást. A bábozás közben elhangzott verseket szintén érdeklődve hallgatják a gyerekek.

A kreatív foglalkozások során újabb lehetősége nyílik a kisgyermeknevelőnek a versek megismertetésével.

A versek ismeretét további eseményekhez is köthetjük: séta, udvari élet során, ünnepek, évszakok, időjárás váltakozása kapcsán.

A mese a nagyobb gyermekeknek szerez boldog perceket. A képeskönyv nézegetés is élmény számukra, bensőséges kommunikációs helyzetet teremt. Szívesen mesélnek családjukról, testvérekről, az otthon történt dolgokról.

A nyugalom megteremtése és a mese kiválasztása nagyon fontos. A gyermek számára érthetően, tiszta kiejtéssel mesél a kisgyermeknevelő. A mese közel hozza a gyerekeket és a felnőtteket, hiszen meséléskor odabújnak, odaülnek a kisgyermeknevelő mellé. Általában 2-3 gyermek hallgatja és a mesével kapcsolatban feltett kérdéseikre a kisgyermeknevelő kielégítő magyarázattal szolgál, valamint a gyermek önálló véleményalkotására is figyel.

Célunk, hogy a fentiekben ismertetett irodalmi és egyben anyanyelvi nevelés lehetőségeit kiaknázva, a gyermekek korát, fejlettségi szintjét figyelembe véve, a mindennapokban minél többször lehetőséget teremtsünk a vers, mese megismertetésére, megtanulására, szeretetére, mely egyben jókedvet, vidámságot nyújt a gyerekek életében.

14.6. Egyéb tevékenységek

Az egyéb tevékenységek egyes élethelyzet közös előkészítése és kivitelezése. Az egymásról és a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak. Az öröm forrása az együttlét a társakkal, a közös munkálkodás, a tevékenység fontossága. Önkéntességen alapul, a gyerekek bármikor bekapcsolódhatnak és kiléphetnek. A tevékenység folyamán egymásra épülő elemekből álló műveltsorok próbálkozásai elősegítik a megismerő folyamatok fejlődését, tanulási lehetőséget nyújtanak a gyermek számára.

Az egyes tevékenységek fejlesztik a gyermek ízlés világát, az esztétikum iránti igényességét, a társak felé fordulást.

Egyéb tevékenységformák:

- Gyümölcsmosás, tisztítás: a gyümölcsöt darabonként gyümölcsmosó szitába helyezve, folyó
- Víz alatt mossák a gyerekek, csurgatják, tálcára helyezve kerül a csoportba. A gyerekek nagyon élvezik.
- Viráglocsolás: a bölcsőde bejáratánál zöld sarkot alakítottunk ki, ahol cserepes virágok találhatóak, a nagyobb gyerekek heti rendszerességgel a kisgyermeknevelők felügyeletével kislocsolóval locsolják a zöld növényeket.
- Termények gyűjtése, azokból alkotó tevékenység (pl.: falevélgyűjtés)
- Ezek a tevékenységek megfelelő előkészítést igényelnek, a kisgyermeknevelők gondosan megszervezik a feltételeket.

14.7. Mozgás

Csecsemő és kisgyermekkorban alakulnak ki a mozgás alapvető formái, melyeket az egészséges kisgyermek szívesen gyakorol. A megfelelő napirend kialakítása biztosítja, hogy elegendő idő jusson a mozgásformák gyakorlására, újak elsajátítására.

A kisgyermeknevelő biztosítja a szobában is és az udvaron is a megfelelő nagyságú mozgásteret, mozgásfejlesztő játékeszközöket, melyek használata során gyakorolja a gyermek az egyes mozgásformákat. Ezáltal fejlődik mozgáskoordinációjuk, mozgásuk harmonikussá válik.

A kisgyermeknevelő feladata a környezet balesetmentes kialakítása, a veszély források kiiktatása.

A csecsemőknek hempergő áll rendelkezésükre, ahol védett helyen nyugodtan mozoghatnak, játszhatnak. A csoportszobák nagysága lehetővé teszi, hogy nagymozgásos játékok is benn lehessenek. A többfunkciós Ratikon alagút-mászóka nagyon kedvelt a gyerekek körében.

Az udvaron több lehetőség kínálkozik a nagymozgásos játék megteremtéséhez. Homokozók, leépített mászókak, babaház, csúszda által változatos mozgásra van lehetőség. A betonos részen használják a mobil eszközöket: motorokat, taligákat, dömpereket. A füves részen sétálhatnak, futkározhatnak, labdázhatnak.

A sokféle szobai játékok, eszközök fejlesztik a nagymozgáson felül a kéz finommozgását.

A gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget nyújt a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására.

14.8. Tanulás

A bölcsődei nevelés-gondozás során tanulásnak nevezhető minden olyan tapasztalat, információszerzés, ismeretgyarapodás, amely a gyermek viselkedésében, gondolkodásában tartós változást idéz elő.

A tanulás irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A tanulás a gyermek korától, fejlettségétől függ, tevékenységek során vagy tevékenységbe ágyazottan történik.

A tanulás szinterei a gondozás és a játék, a felnőttekkel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció. Formái az utánpótlás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő és gyermek interakcióból származó ismeretszerzés, szokáskialakítás. A sajátos gyermek nevelés-gondozása során a kisgyermeknevelő figyelembe veszi, hogy esetükben a tanulási folyamat hosszabb ideig tart, a direkt tanítást alkalmazza, mert nem építhet a gyermek belső motivációjára.

A beszéd az emberi kapcsolatok fő eszköze, a kisgyermekkorban tanulás fontos eleme. A gyermek a szavak megértését szituációhoz kapcsolja. A kisgyermeknevelők tiszta kiejtéssel, jól érthetően beszélnek a gyerekekhez, kérdéseikre választ adnak, meghallgatják őket. A kommunikatív képességek fejlődéséhez biztonságos, nyugodt, támogató környezetet alakítanak ki, figyelembe veszik a gyermek egyéni fejlettségi szintjét, a vers, mondóka, ének gyakoriságát szorgalmazzák, melyek szintén segítik a beszédfejlődést, a beszélgetési kedv fenntartását.

15. Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

Az Alapító Okiratban foglaltak alapján bölcsődénkben fogadhatunk sajátos nevelési igényű gyermekeket. A bölcsőde biztosítja 0-6 éves korig a gyermek napközbeni ellátását. A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által készített szakvélemény alapján a korai fejlesztést az általuk megjelölt intézet és fejlesztő pedagógus végzi az előírt időtartamban.

Ezeket a gyerekeket az egészséges gyermekekkel közös csoportban helyezük el, melynek létszáma legfeljebb 10 fő lehet. Egy fejlesztő szoba került kialakításra, hogy az egyéni fejlesztő foglalkozások nyugodt körülmények között történjenek. A szobában fejlesztő játékeszközök, tornapad, torna szőnyeg biztosított, de a fejlesztő pedagógusok is hoznak magukkal egyéb eszközöket, ha szükséges.

A bölcsődei gondozás lehetővé teszi a minél fiatalabb életkortól kezdve a gyermek optimális személyiségfejlődését. Figyelemmel kísérjük a gyermek fejlesztését, fejlődését, együtt működünk a fejlesztővel és a gyermek szüleivel.

A gyógypedagógus rögzíti a gyermek fejlettségi szintjét, írásbeli egyéni fejlesztési tervet készít a fejlődés területeit külön- külön is számba véve. A fő célokat, azok elérésének módszereit egyeztetjük vele és a napi gyakorlatban a megbeszéltek szerint végezzük.

Biztosítjuk a nevelés-gondozás során a gyermek egyéni igényeit, figyelembe vesszük fejlettségi szintjét, önálló személyiségét. A sérült gyermek ellátása során a tanulási folyamatoknál direktbben lépünk fel, mert náluk a tanulási folyamat hosszabb időt vesz igénybe.

Az egyéni foglalkozás, a gondozásba épített fejlesztés, az ép társakkal való együttlét elősegíti a sérült gyermek harmonikus fejlődését.

16. Gyermekvédelem, szociális hátrányok enyhítése

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a bölcsődébe járó gyermekek szociális helyzetét. Egyes családból érkező gyermekeknél gondot jelent a család életvitele, melynek a gyermek is részese. Problémaként jelenik meg a családok rossz megélhetési, lakhatási problémái, a szülő megbízhatatlansága, gyermeket veszélyeztető magatartása, a gyermek érzelmi, értelmi elhanyagolása.

A kisgyermeknevelő feladatai a hátrányos gyermekek nevelése-gondozása során:

- családi helyzet felismerése, prevenció;
- családdal való szoros kapcsolat kialakítása, szülő bizalmának megnyerése;
- szükség szerint többszöri családlátogatás végzése;
- több odafigyelés a gyermekekre;
- érzelmi biztonság nyújtása;
- pozitív erkölcsi normák közvetítése;
- empátia, tolerancia jellemezze;
- higiénés feladatok megismertetése, betartatása;
- megfelelő táplálás biztosítása.

17. Bölcsődei dokumentáció

A dokumentáció vezetése a gyermek fejlődésének nyomon követését szolgálja. Az adatok, információk a gyermek fejlődését, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányok enyhítését segítik.

A dokumentáció vezetésénél fontos a tárgyyszerűség, a hitelesség, a rendszeresség, semmiképpen nem minősítheti a gyermekeket.

A dokumentáció vezetésénél és őrzésénél a személyiség jogokat és az adatvédelmi szabályokat figyelembe vesszük.

A kisgyermeknevelők által vezetett dokumentumok

- ❖ **Csoportnapló:**
Vezetése naponta történik, a csoportban a gyerekekkel napközben történt eseményeket rögzítik a kisgyermeknevelők.
- ❖ **Jelenléti kimutatás:**
A gyermekekről vezetett napi jelenléti kimutatás.
- ❖ **Bölcsődei gyermek egészségügyi törzslap:**
A törzslapba a bölcsőde orvosának a gyermek egészségi állapotával kapcsolatos bejegyzései, a kisgyermeknevelők a gyermekkel kapcsolatos feljegyzései kerülnek, a beszoktatás folyamata, valamint tartalmazza a percentil (súly és magasság) táblázatot és a fejlődési lapot is.
A fejlődési lapon bejelöli a kisgyermeknevelő, hogy a gyermek a különböző életszakaszokban milyen fejlődési szinten áll.
- ❖ **Fejlődési napló:**
A fejlődési naplóba a gyerekekről készített megfigyelések, bejegyzések (viselkedés, magatartás, játéktevékenység, étkezés, szabályok betartása, beszédfejlődés ....témákban) kerülnek, valamint azok összefoglalása a gyermek 1 éves koráig havonta, ezt követően negyedévente. Minden gyerekekről a saját kisgyermeknevelője készíti a megfigyeléseket.
- ❖ **Üzenő füzet:**
Tartalmazza a gyermek beszoktatásának folyamatát, a nap egyes eseményeit, új tevékenység megjelenését, fejlődésben észrevett változást, a gyermek fejlődésének nyomon követését, különböző eseményekre, ünnepekre való figyelem felhívást.

18. A bölcsőde alapfeladatain kívüli szolgáltatása

Az alapfeladaton kívül bölcsődénkben baba-mama klubot működtetünk kéthetente a bölcsődébe nem járó gyermekek számára. Az időpontokról a szülők a bölcsőde honlapján, a bölcsődében, a védőnői- és gyermekorvosi hálózat épületében elhelyezett kiírásokból értesülnek. A gyerekek a bölcsőde negyedik (jelenleg nem használt) csoportjában ismerkedhetnek, játszhatnak. A szolgáltatás térítésmentes.

A szolgáltatás előnyei a gyerekeknek:

- közösséget biztosít anélkül, hogy rendszeresen bölcsődébe kellene járniuk
- kedvükre játszhatnak velük hasonló korú gyerekekkel
- élményeket szerezhetnek, a társas kapcsolatok szabályaival ismerkedhetnek
- nem kell az anyától elválniuk.

A szolgáltatás előnyei a szülőknek:

- „kimozdulási” lehetőséget biztosít
- tapasztalatot cserél más szülőkkel
- láthatja, hogyan viselkedik gyermeke közösségben
- szakembertől kérhet tanácsot nevelési-gondozási kérdésekben.

19. A gyermek fejlődésének jellemzői a bölcsődés kor végére

A gyermekek többsége a bölcsődei és a családi nevelés-gondozás eredményeként a bölcsődéskor végére eléri azt a fejlettségi szintet, hogy óvodai életüket megkezdhessék.

Gyermek jellemzői:

- gondozási műveleteknél aktív, segítséggel kezet mos, törölközik, fésülködik
- ruhadarabjait megnevezi, kis segítséggel fel- leveszi
- önállóan étkezik, a kulturhigiénés szabályokat betartva
- szobatiszta, önállóan a bilit vagy a WC-t használja
- testrészeit megnevezi
- biztonságosan jár, ugrál, szalad
- finom mozgásuk egyre ügyesedik, képes apró játékeszközökkel játszani, rajzolni, szívesen gyurmázik, fest
- gazdagodik szókincse, képes a felnőttekkel kommunikálni, köszön, név szerint szólít
- rövid verseket, mondókákat elmond, felidéz
- rövid mesét meghallgat, képeskönyvet lapozgat, felismeri az abban látottakat
- tudja a nevét
- jól tájékozódik környezetében, ismeri a kialakított szabályokat, szokásokat
- érdeklődő, új tevékenységekben szívesen vesz részt
- a szoros gyermek-felnőtt kapcsolaton túl, szívesen játszik társaival
- megjelenik a társakkal való együtt munkálkodás, összedolgozás.

20. A bölcsődei élet megszervezésének elvei

20.1. Kapcsolattartás a szülővel

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A családi és bölcsődei nevelés-gondozás összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti partneri kapcsolat kialakítása elengedhetetlen feltétel a gyermek harmonikus fejlődése érdekében.

A szülő jogosult és köteles a gyermeke nevelését-gondozását ellátó személyekkel együttműködni, kapcsolatot tartani. A szülő joga, hogy megismerje a nevelési-gondozási elveket, a gyermekcsoportok életét, a személyeket, akik gyermekét gondozzák, akiktől tanácsot kérhet gyermeke nevelésével-gondozásával kapcsolatban.

A szülő jól ismeri gyermeke szokásait, igényeit, szükségleteit, segítve a kisgyermeknevelőt az egyéni igények kielégítése szempontjából. A nevelő, mint szakember, szaktudásával segíti a szülőt gyermeke nevelésében.

A kölcsönös tájékoztatás alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei nevelés-gondozás kialakításában. A korrekt együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, a nem bizalmaskodó, személyes hangvétel. Az érintettek egymás személyiségi jogait tiszteletben tartják. A folyamatos információ csere és a kommunikáció etikus és tapintatos kell, hogy legyen.

A kapcsolattartásnak több formája van:

- napi beszélgetések (érkezéskor, hazamenetelkor)
- családlátogatás
- szülői értekezletek
- szülőcsoportos beszélgetések
- családokkal történő közös programok
- nyílt napok
- üzenő füzet
- írásos tájékoztatások.

❖ *Családlátogatás*

A családlátogatás célja, hogy a kisgyermeknevelő megismerje a leendő bölcsődés gyermek otthoni környezetét és felvegye a családdal a kapcsolatot. A családlátogatást a beszoktatás megkezdése előtt végezzük. A kisgyermeknevelő hitelesen képviseli a szülők felé a családlátogatás előnyét. Megismerhetjük a szülők nevelési –gondozási gyakorlatát, miközben ők is tájékoztatást kapnak tőlünk a bölcsődei életről, kéréseinkről, elvárásainkról.

❖ *Szülői értekezlet*

A szülői értekezletet a gondozási év elején tartjuk, ahol minden csoport szülői részt vesznek. Bemutatjuk a bölcsődét, a működési szabályokat, ismertetjük a várható programokat. Megválasztásra kerülnek az Érdekvédelmi Fórum tagjai. Nyitottan fogadjuk a szülők kérdéseit, kéréseit.

A szülőcsoportos beszélgetéseken csak az egy csoportba járó gyermekek szülei vesznek részt, mely beszélgetést a csoport kisgyermeknevelője szervezi és vezeti. A csoport aktuális feladatairól, problémáiról, nevelési kérdésekről esik szó. Az egymás meghallgatása lehetőséget ad egyes helyzetkezelési módok átgondolására.

❖ *Szervezett programok*

A bölcsődében több program zajlik minden gondozási évben. A legkiemelkedőbb a szülőkkel közösen megrendezett gyermeknapos kerti parti.

Ezen kívül, ha lehetőségünk adódik, egyéb eseményekhez is bekapcsolódunk: óvodával vagy más intézményekkel közösen, szakember általi előadások megszervezése.

❖ *Nyílt napok*

A nyári hónapok egyikében előre meghirdetett időpontban lehetőséget biztosítunk a leendő szülőknek a bölcsőde életébe való betekintésre. Ez a délelőtti órákban történik, megnézhetik a szülők, miként játszanak a gyerekek, hogyan töltik napjaikat, megismerhetik nevelési-gondozási munkánkat.

❖ *Üzenő füzet*

A gyermek szekrényében tárolt üzenő füzetbe a szülő és a kisgyermeknevelő egyaránt írhat, egymást tájékoztathatják a gyermekkel kapcsolatos otthoni vagy a bölcsődében történt eseményekről. A kisgyermeknevelő rövid jellemzéssel tájékoztatja a szülőt a gyermek fejlettségi szintjéről.

20.2. A gyerekek beszoktatása

Bölcsődénkben a fokozatos beszoktatás módszerével szoktatjuk az „új” gyerekeket. A szülővel történő fokozatos beszoktatás nemcsak a gyermek számára jelent előnyöket, hanem hatással van a család és a bölcsőde kapcsolatának alakulására is. Megváltoztatja a formális együttműködést, mert lehetőséget nyújt a család és a bölcsőde nevelési-gondozási módszereinek összehasonlítására, a közös célok együttes megvalósítására.

Leggyakrabban az anyák vállalják fel gyermekük beszoktatását, de apa vagy nagyszülő is részt vesz ebben a folyamatban. Az anya vagy apa jelenléte biztonságot nyújt, ezáltal megkönnyíti a gyermek alkalmazkodását az új környezethez.

Az itt töltött időtartam emelésével fokozatosan alakul ki érzelmi kötődés a gyermek és a kisgyermeknevelő között, mely segíti az új környezet megismerését, elfogadását, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a közösségbe, mérsékli az adaptáció során mutatkozó negatív reakciókat: szülőhöz való erős ragaszkodás, nyugtalanság, étvágytalanság, sírás, alvási nehézség, viselkedésbeli változás.

A beszoktatás időtartama átlagosan két hétig tart, befolyásolja a gyermek személyisége, viselkedése, a bölcsődére való felkészítése és az anyával való kapcsolatának minősége.

Az első néhány napot a szülővel együtt tölti a kisgyermek, a következő napokban a szülő rövidebb időtartamra egyedül hagyja gyermekét. A kisgyermeknevelő kezdetben csak gondozási részműveletet végez, a harmadik-negyedik naptól kezdve a szülő jelenlétében fokozatosan átveszi a gyermek gondozását.

A beszoktatási időben szeretetteljes odafordulással törekszünk a gyermek bizalmának megnyerésére, mely a szülőben is megerősíti az irántunk érzett bizalmat.

20.3. „Saját” kisgyermeknevelői rendszer

A saját nevelői rendszer lényege a személyi állandóság. A 12 illetve 14 fős csoportban levő gyerekek egy része (általában a fele) az egyik, a másik része a másik kisgyermeknevelőhöz tartozik nevelés-gondozás szempontjából. A kisgyermek nevelő az ő „saját” gyermekeit szoktatja be, látja el, gondozza, eteti, öltözteti, altatja, igény szerint ölbe veszi, vigasztalja, figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, számon tartja a gyermek újabb fejlődési állomását, vezeti törzslapját, fejlődési naplóját. Ez nem azt jelenti, hogy a többi gyerekkel nem törődik, hiszen a társa hiányzásakor az egész csoport gyermekeit neveli-gondozza, viszont fokozottan felelős a csoport egy részéért. Rájuk több figyelmet fordít, jobban számon tartja az egyéni igényeket, szokásokat, problémákat.

20.4. Gyermek csoportok szervezése

A bölcsődei csoportok létszámát jogszabály határozza meg (15/1998. IV.30. NM rendelet), melynek értelmében a csoport létszáma 12 fő, ha még a gyerekek nem töltötték be második életévüket, ha betöltötték, 14 főre emelhető a létszám.

Magasabb létszámot a szakma nem fogad el, mert az egyrészt ellátási gondot jelentene, másrészt nagyobb zajsztint alakulna ki, több konfliktus adódna, az egyéni bánásmódot nehezebb lenne megvalósítani, valamint az alkalmazkodás a gyerekek számára megterhelőbb lenne.

A sajátos nevelési igényű gyermekek csoportjában a felvehető létszám maximum 10 fő lehet. Bölcsődénkben a homogén csoportok kialakítását támogatjuk, mert a vegyes csoportok előnyei bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek.

20.5. Napirend

A napirend jól szervezett, rugalmas és folyamatos, a gyermekek igényeit, szükségleteit elégíti ki. Biztosítja a nyugodt gondozás feltételeit, a gyermek aktivitásának, önállósodásának lehetőségét, erősíti a gyermekben a kiszámíthatóságot, a biztonságérzetet. A gyermekek jól tájékozódnak a várható eseményekről, a gondozáson belül az egymást követő folyamatokról, és a várakozási idő teljesen kiiktatódik. A jól kialakított napirend csoporton belül nyugalmat, jó közérzetet biztosít a gyerekek számára.

A napirend függ:

- csoport létszám, napi jelenlévők száma;
- gyerekek kor szerinti megoszlása;
- gyerekek otthoni napirendje;
- gyerekek fejlettségi szintje, szükségletei, azok kielégítésének módjai;
- gyerekek igényei, szokásai;
- évszakok, időjárás;
- személyi és tárgyi feltételek;
- napi munkaszervezés;
- kiegészítő technikai személyzet száma, összehangolt munkája.

21. A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel

21.1. A Bölcsőde- Óvoda kapcsolata

Településünkön az óvoda a bölcsődével együtt közös igazgatás alatt működik. A két intézmény szakmailag önálló, tiszteletben tartjuk egymás kompetenciáját. Fontos a tartalmas kapcsolat kialakítása, hiszen a bölcsődéből a gyerekek az óvodában folytatják közösségi életüket.

Igyekszünk egymás munkájának, szakmai feladatainak megismerésére, megértésére, hogy a gyermek számára zökkenő mentesebbé váljon az átmenet az óvodába.

Ennek érdekében az óvodába menő gyerekekkel többször látogatást szervezünk az óvodába, hogy ismerkedjenek a várható, új környezettel, a leendő óvodapedagógusokkal.

Óvodába menetel előtt szülői értekezletet tartunk közösen az óvónőkkel az érintett gyermekek szüleinek, ahol tájékoztatást kapnak a szülők az óvodai életéről.

Kölcsönösen részt veszünk szakmai napokon, programokon, az óvoda vagy a bölcsőde által szervezett szakemberek előadásain.

A két tagintézmény dolgozói munkaértekezleteken, beszámolóik ismertetésekor, ünnepi alkalmakkor, egyéb intézményt érintő esetekben tartott megbeszéléseken rendszeresen részt vesznek.

21.2. A Bölcsőde kapcsolatai más bölcsődékkel

Évek óta jó kapcsolatot ápolunk a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Módszertani Bölcsődével, mely szakmai működésünket folyamatosan segítette, segíti, szakmai napok, egyéb programok, események megszervezésével. Az általuk szervezett kredit pontot érő szakmai műhelyeken, tanfolyamokon lehetőség szerint részt veszünk.

A térségünkben működő bölcsődék közül a zagyarékaasi Bölcsődével tartunk szoros kapcsolatot. A közös szakmai nap, egymás látogatása nyújt tapasztalat cserére lehetőséget.

21.3. A Bölcsőde kapcsolata a Gyermekorvosi- Védőnői szolgálattal

A bölcsődében a gyermekek egészséges fejlődésének orvosi ellenőrzését a helyi gyermekorvos végzi, havi 4 óra/ csoport időtartamban. Heti egy alkalommal tesz látogatást a bölcsődébe, végzi a gyerekek státus vizsgálatát, a koruknak előírt és egyéb vizsgálatokat, ha szükséges receptet ír fel, kitalja a beteg gyermeket a közösségből. Minden látogatáskor a bölcsőde védőnőjével érkezik, aki segíti a vizsgálatok lebonyolítását, adminisztrálását, ezen kívül gyakran ellenőrzi a gyermekek fejét, fejtetűszűrést végez. Szülői értekezletre gyakran meghívott vendégek, ahol a gyermeki higiénéről, védőoltásokról, egyéb témakörökben tartanak előadást a szülőknek.

21.4. A Bölcsőde kapcsolata a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal

A bölcsőde szoros kapcsolatot alakított ki a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel egymás kompetencia határainak tiszteletben tartásával. A Szolgálat szakemberei a Szolgálattal kapcsolatba kerülő családok gyermekeinek bölcsődei felvételét kérhetik, ha szükséges, tájékoztatást kérnek a már bölcsődébe járó gyermekekről (higiénés állapotukról, fejlettségi szintjükéről, mely személyekkel érintkezik a gyermek..)

Együttműködési szerződés van érvényben a bölcsőde, a Szolgálat és egyéb intézmények között, melynek értelmében jelzési kötelezettséggel élünk egy-egy gyermekkel kapcsolatban felmerülő problémák esetén.

Gyakran előforduló okok: a szülők helytelen életvitele, a szülői elhanyagolás, a következtelen nevelési módok, gyermeket veszélyeztető magatartás, higiénia hiánya, anyagi problémák, szülők közti gyakori konfliktusok.

Ha bölcsődébe járó gyermekkel, vagy annak családjával kapcsolatos problémák, események fordulnak elő, közös eset megbeszélésen veszünk részt a Szolgálattal, valamint közös családlátogatást szervezünk a Szolgálat szakembereivel.

21.5. A bölcsőde kapcsolatai egyéb intézményekkel

- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala
- Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal
- Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Pedagógiai Szakszolgálat Újszász
- Újszász Városi Önkormányzata

22. A bölcsődei ellátás igénybevételének módja

A bölcsődei felvétel részletes leírását a „Bölcsődei felvétel folyamata” című szabályzat tartalmazza. A bölcsődei felvételt kérelmező szülők gyermekei rögzített szempontok alapján, az intézmény szabad kapacitásának függvényében vehetik igénybe az ellátást.

A felvételi folyamat lépései:

- A lakosságot tájékoztatjuk a bölcsődei szolgáltatások időpontjairól az Újszászi Híradó hasábjain, a bölcsőde honlapján, a bölcsőde által készített tájékoztatók, szóró anyagok segítségével.
- A gyermek felvételét kérheti a szülő, egyéb esetekben a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti: a területi védőnő, házi gyermekorvos, vagy a háziorvos, a család- és gyermekjóléti szolgálat, gyámhatóság, szociális gondozó, családgondozó.
- A Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményében javaslatot tehet a sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődében történő korai fejlesztésére.
- A szülő a gyermek felvételét írásban, az erre a célra megszerkesztett „Felvételi kérelem” nevű nyomtatványon kérheti.
- A gyermek felvételéről a bölcsődei intézményegység vezető dönt, kérdéses esetekben az Újszász Városi Óvoda és Bölcsőde intézményvezetőjével egyeztet.
- A bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, akinek szülei, nevelői valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a gyermek napközbeni ellátását. A gyermekvédelmi törvény az általános rendelkezéshez ad egy kiegészítő szabályt, miszerint felvételnél előnyben kell részesíteni azt a gyermeket, akinek szociális vagy egyéb okok miatt egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei ellátás. A Gyvt.42/a § értelmében a felvételnél előnyben kell részesíteni azt a gyermeket, aki „rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre” jogosult. A Gyvt.68 §(3) értelmében védelembe vétel esetén a település jegyzője kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását.
- A felvételi döntésnél az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:
  - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, jegyzői kötelezvény;
  - Család-és Gyermekjóléti Szolgálat általi, gyámügyi, védőnői, gyermekorvosi javaslat;
  - a szülő orvos által igazolt egészségi állapota (nem tudja gyermeke ellátását megoldani);
  - a szülő egyedül álló;
  - a szülő, szülők dolgoznak, tanulnak, vagy a munka világába visszatérést segítő programban, képzésben vesznek részt;
  - a gyermek gyám nevelése alatt áll;
  - a bölcsődébe már felvett gyermekek száma.
- A jelentkezéskor az intézményegység vezető szóbeli tájékoztatást ad a felvétel várható időpontjáról, 15 napon belül pedig köteles a szülőt írásban tájékoztatni. A tájékoztatás tartalmazza a beíratás időpontját, a beíratáshoz szükséges dokumentumok felsorolását, a bölcsődei ellátás kezdő időpontját és a szülő jogorvoslati lehetőségét, ha a tájékoztatással nem ért egyet Újszász Város Önkormányzatához fordulhat. A felvétel elutasítása esetén a szülő ugyancsak Újszász Város Önkormányzatához fordulhat jogorvoslati lehetőséggel.

A beíratáshoz szükséges dokumentumok

- a gyermek anyakönyvi kivonata, lakcímkártyája, TAJ kártyája
- orvosi igazolás, arról, hogy a gyermek bölcsődében gondozható
- a gyermek egészségügyi könyve
- a térítési díj kedvezményére jogosító dokumentumok

Beíratáskor kitöltésre kerül:

- „Megállapodás bölcsődei ellátásról” nevű dokumentum
- Nyilvántartási adatlap (Gyvt.139 §)
- A térítési díj fizetés kedvezményéről tett nyilatkozat

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és a gyermekvédelmi szakellátások térítési díjairól szóló 328/2011.(XII.29.) Kormányrendelet értelmében az ellátott gyermekek után személyi térítési díjat lehet megállapítani, mely gondozási és étkezési térítési díjat foglal magában. Bölcsődénkben a szülőnek csak az étkezési térítési díjat kell megfizetni, melynek összegét a fenntartó a Képviselő Testület döntése értelmében állapítja meg. A Képviselő Testület a gondozási térítési díjat 0 Ft-ban állapította meg.

A felvételnél az intézményegység vezető tájékoztatja a szülőt az ellátásról, a napirendről, a házirendről, a szakmai programról, a személyes adatok nyilvántartásáról és azok kezeléséről, értékek kezeléséről, a fizetendő térítési díjról és azok kedvezményéről, az Érdekképviselői Fórum működéséről, a panaszjog gyakorlásának módjáról, a TAJ alapú nyilvántartásról, a bölcsődei ellátás megszűnésére vonatkozó szabályokról.

23. A bölcsődei ellátás megszűnése

A bölcsődei ellátás megszűnése:

- Az ellátás megszűnik, a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek betöltötte 3. életévét, a jogosultsági feltételek megszűnésével
- Ha a gyermek fejlettségi szintje alapján nem óvoda érett, a bölcsőde orvosa nem javasolja az óvodai jelentkezést, bölcsődei ellátása 4. életévének betöltését követő augusztus 31-vel szűnik meg.

A bölcsődei ellátás megszüntetése:

- Az intézményegység vezető az ellátást megszünteti, ha a fogyatékkal, magatartás zavarral élő gyermek veszélyezteti saját vagy a többi gyermek testi épségét, fejlődését
- Az intézményegység vezető az ellátást megszünteti, ha a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt nem gondozható a bölcsődében
- Megszűnik az ellátás a gyermek 6 hetes hiányzása esetén, ha a szülő vagy a törvényes képviselő nem él jelzéssel a hiányzás okáról, illetve a visszatérés várható időpontjáról
- Megszűnik az ellátás, ha a jogosult házirendet ismételten súlyosan megsérti vagy az ellátás okai már nem állnak fenn
- Az ellátás megszűnik, ha a térítési díj meg nem fizetéséből tetemes hátralék keletkezett
- Az önkéntesen igénybe vett ellátás megszűnik, ha szülő vagy a törvényes képviselő kérelmezi az ellátás megszüntetését, az ellátás megszűnik a megegyezés időpontjában.

24. A bölcsődei szolgáltatásokról szóló tájékoztatás módjai

Az intézményegység vezető a lakosságot folyamatosan tájékoztatja a Bölcsőde eseményeiről, az igénybe vehető szolgáltatásairól.

A tájékoztatás lehetőségei:

- Újszászi Híradó: Újszász városának havonta megjelenő helyi lapja
- a Bölcsőde honlapja
- a Bölcsőde által készített tájékoztató kiadványok
- a Bölcsőde által készített sajtó szóróanyag
- a szóróanyagok elhelyezése más intézményekben: Óvoda, Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, Gyermekorvosi rendelő, Védőnői Szolgálat faliújságjain, tájékoztató tábláin.

25. Gyermekek érdekeinek védelme - Érdekvédelmi Fórum

A Bölcsőde Szülői Szervezetét a csoportok szülői közössége alkotja.

A Gyvt. 35 § Érdekképviseleti Fórum létrehozását írja elő a gyermekek érdekeinek védelmére.

A Gyvt. 36 §(1) bekezdés értelmében „a gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermek önkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviseleti és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy érdek-képviseleti fórumánál

- a) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében;
- b) a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettség szegése esetén;
- c) a 136/A § szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.”

A Fórum működését az „Érdekvédelmi Fórum Működési Szabályzata” tartalmazza.

A Fórum tagjainak megválasztása szülői értekezleten történik. Az ezzel kapcsolatos előkészítést az intézményegység vezető végzi, mely információkat a Bölcsőde faliújságán is megjeleníti.

A delegált szülőket a többi szülő nyílt szavazással választja meg, melyről jegyzőkönyv készül. A megválasztott szülők aláírásukkal igazolják a megbízás elfogadását, a fórumban való részvételüket. Megbízásuk a gondozási év végéig vagy visszavonásig tart. A Fórum tagjait 3 fő szülő, 1 fő kisgyermeknevelő és 1 fő a fenntartó által delegált személy alkotja.

A Fórum működése: a Fórum testületként működik, a tagok megválasztása után alakuló ülésükön 1 fő elnököt választanak a szülők közül, meghatározzák működésük rendjüket, a feladataik végrehajtásához szükséges módszereket. A Fórum üléseiről a fórum kisgyermeknevelő tagja feljegyzéseket, jegyzőkönyvet készít.

A Fórum összehívásának előkészítését az intézményegység vezető hajtja végre. A Fórum határozatképes, ha a kisgyermeknevelőn kívül legalább 2 fő szülő jelen van (szülői többség).

A Fórum feladatai:

- Véleményt nyilváníthat az intézményegység vezetőjénél a gyermekeket érintő ügyekben
- Javaslatot tehet az intézményben végzett szolgáltatások tervezéséről, működéséről
- Egyetértési jogot gyakorol a bölcsőde házirendjének és az SZMSZ elfogadásakor vagy módosításakor, annak jóváhagyása tekintetében

Városi Bölcsőde Tagintézmény Szakmai Program

- Véleményt alkothat a bölcsőde Szakmai Programjáról
- Figyelemmel kíséri a gyermeki jogok érvényesülését, a nevelési-gondozási munka minőségét, eredményességét
- Intézkedést kezdeményezhet a fenntartónál, egyéb hivatalos szervnél
- Fogadja és megvizsgálja a feléjük benyújtott panaszokat, 15 napon belül értesíti a panasztevőt a kivizsgálás eredményéről, a jogorvoslati lehetőségről: ha az nem ért egyet a vizsgálat eredményével vagy az intézkedéssel, Újszász Város Önkormányzatának jegyzőjéhez fordulhat.

A szülők, törvényes képviselők a területileg illetékes gyermekjogi képviselő nevét, elérhetőségét, fogadó óráinak helyét és időpontját a Bölcsőde faliújságján olvashatják.

A Bölcsőde a gyermekjogi képviselő látogatása esetén a kisgyermeknevelői szobát biztosítja a négyesemközti beszélgetések lebonyolítására, valamint biztosítja számára a tájékozódást, a dokumentumokba való betekintés lehetőségét. A gyermekjogi képviselő észrevételeire a Bölcsőde 15 napon belül köteles írásban válaszolni, a megtett intézkedésekről tájékoztatást adni.

A Házirend a faliújságon jól látható helyen van kifüggesztve, mind a Bölcsőde dolgozói mind az ellátottak hozzátartozói számára folyamatosan hozzáférhető. Az intézmény egység vezetője a gyermek bölcsődei felvételekor a gyermek szüleivel a fenntartó által jóváhagyott Házirendet ismerteti, és egyben tájékoztatja, hogy a Házirend a faliújságon mindenkor megtalálható.

Szakmai program mellékletei:

- Megállapodás tervezet
- Szervezeti és Működési Szabályzat

A Szakmai programot készítette:

.....
Tugyiné Barta Mária
Intézményegység vezető

Egyetértését nyilvánította:

.....
Molnárné Hegedűs Krisztina
intézményvezető

A bölcsődei Érdekvédelmi Fórum tagjai:

.....
Konkáné Zimány Eszter
Szülő

.....
Gál Piroska
Szülő

.....
Muhari Angéla
Szülő

.....
Göblyös Mónika
Újszász Város Önkormányzata

Városi Bölcsőde nevelőtestülete: